

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/88/2023
Identifikačné číslo spisu:	1219201107
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1219201107.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: SPOLOČENSTVO „KLINCOVÁ s. č. 16637“, so sídlom Klincová 16637/37B, Bratislava, IČO: 50 747 444, zast. advokátkou JUDr. Laurou Bíróovou, so sídlom Klincová 37/B, Bratislava, proti žalovanému: Ružinovské centrum, a. s., so sídlom Klincová 35, Bratislava, IČO: 35 918 594, zast. advokátom JUDr. Júliusom Jánošíkom, so sídlom Klincová 35, Bratislava, o zaplatenie 5.854,60 eur s prísl., pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava II (po zmene súdnej mapy Mestský súd Bratislava IV) pod sp. zn. 26C/13/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. apríla 2023 sp. zn. 2Co/22/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (po zmene súdnej mapy Mestský súd Bratislava IV, ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. marca 2020 č. k. 26C/13/2019-356 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozhodnutie okresného súdu“) žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.854,60 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.854,60 eur od 26. 06. 2017 do zaplatenia (prvá výroková veta). Priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (druhá výroková veta).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca zabezpečuje správu spoločných častí a spoločných zariadení v bytovom dome súp. č. 16637, na ulici Klincová v Bratislave; žalovaný bol investorom bytového domu a o d počiatku vykonával funkciu správcu bytového domu n a základe zmluvy o výkone správy z 5. marca 2008. Na schôdzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu dňa 27. novembra 2014 bolo prijaté rozhodnutie vlastníkov o výpovedi zmluvy o výkone správy. Vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome schválili nového správcu, spoločnosť BLAHO-BYT, spol. s r. o. Nový správca nemohol správu vykonávať z dôvodu, ž e žalovaný mu neodovzdal doklady týkajúce sa správy bytového domu; následne vzniklo spoločenstvo vlastníkov bytov

a nebytových priestorov (žalobca) na základe zmluvy z 31. januára 2017 s dátumom vzniku 15. februára 2017. Žalovaný odovzdal žalobcovi časť dokladov týkajúcich sa správy bytového domu dňa 31. marca 2017, na základe ktorých žalobca zistil odpísanie platieb v prospech účtu žalovaného. Účel platby ako nájomného nebol žalobcovi známy; následne zistil, že tieto platby boli určené na účel platby nájomného za smetné koše za I., II., III. a IV. štvrtrok roku 2014. Nájomnú zmluvu predloženú žalovaným považoval žalobca za absolútne neplatný právny úkon pre rozpor s § 8b ods. 2 písm. a), b) a § 8b ods. 3 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“) a § 22 ods. 2, § 44 ods. 1 a § 37 Občianskeho zákonníka. Žalobca mal za to, že žalovaný zneužil svoje postavenie správcu a možnosť disponovať s peňažnými prostriedkami na účte vlastníkov bytov a nebytových priestorov a bez právneho dôvodu a úmyselne si privlastnil žalovanú sumu. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť. Uviedol, že je nesporné, že žalobca vykonáva správu bytového domu Klinecova súp. č. 16637 a žalovaný vykonáva správu garážového domu súp. č. II. XXXXX. Vo vzťahu k uplatnenému nároku namietal premlčanie, absenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Mal za to, že bol oprávnený prijať plnenie, ktorého vrátenia sa žalobca domáha; nádoby na odpad užívané vlastníkami bytov a nebytových priestorov bytového domu Klinecova súp. č. 16637 sú, a aj dlhodobé boli, umiestnené na pozemkoch vo vlastníctve a správe žalovaného. Ak by aj neexistovala nájomná zmluva, tak sú vlastníci bytov a nebytových priestorov povinní platiť bezdôvodné obohatenie v prospech podielových spoluvlastníkov pozemku.

1.2. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 1 ods. 1, § 2 ods. 4, ods. 5, ods. 6, § 6 ods. 1, ods. 2, § 7 ods. 1, § 7b ods. 4, § 8b ods. 1 písm. a) a b), § 10 ods. 3, § 12 ods. 1 § 19 ods. 1, § 23 ods. 1, ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z., námietku premlčania posúdil podľa § 100 ods. 1, ods. 2, § 107 ods. 1, ods. 2 a § 112 Občianskeho zákonníka. Považoval za nesporné, že žalovaný ako správca vykonával správu bytového domu na X. ulici C. v U.; sporná nie je ani skutočnosť, že v čase výkonu správy previedol z účtu vlastníkov bytov a nebytových priestorov na svoj účet dňa 17. apríla 2015 dvakrát sumu 1.463,68 eur, dňa 9. júna 2015 sumu 1.463,62 eur a dňa 2. júla 2015 sumu 1.463,62 eur, ktorých vrátenia sa žalobca v spore domáhal.

1.3. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s obranou žalovaného spočívajúcou v argumentácii, že nemohol mať vedomosť o tom, že prevodom prostriedkov prichádza k jeho bezdôvodnému obohateniu. Neakceptoval obranu žalovaného, že v čase, keď došlo k prevodu finančných prostriedkov, sa domnieval, že ide o riadne plnenie nájomného z riadne uzatvorenej nájomnej zmluvy. Žalovaný bol účastníkom zmluvy o výkone správy uzatvorenej medzi ním ako správcom a vlastníkami bytového domu; účastníkom zmluvy o výkone správy garážového domu, ako aj dohody spoluvlastníkov garážového domu o hospodárení so spoločnou vecou. Bol mu známy obsah týchto dokumentov a bol mu známy aj spôsob, akým môže konať ako zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu a zástupca vlastníkov garážového domu. Ako správca bytového domu bol povinný pri správe domu konať v súlade s o záujmami vlastníkov bytov a nebytových priestorov, uprednostňovať tieto záujmy pred svojimi záujmami a hospodáriť s prostriedkami vlastníkov bytov a nebytových priestorov s odbornou starostlivosťou. Pri uzatváraní nájomnej zmluvy nebol oprávnený konať v mene spoluvlastníkov garážového domu a bez predchádzajúceho súhlasu nebol oprávnený uzatvoriť nájomnú zmluvu v zastúpení spoluvlastníkov garážového domu. Žalovanému, resp. jeho štatutárovi muselo byť zrejmé, že nemôže uzatvárať nájomnú zmluvu v pozícii nájomcu aj prenajímateľa, ako aj skutočnosť, že takýto úkon je právne nulitný, pokiaľ za obe strany koná sám. Muselo mu byť známe, že záujmy vlastníkov garážového domu a záujmy vlastníkov bytov a nebytových priestorov a samotné záujmy žalovaného, sú pri uzatváraní zmluvy vo vzájomnom rozpore.

1.4. Pokiaľ žalovaný namietal premlčanie, opieral svoju námietku o skutočnosť, že k bezdôvodnému obohateniu malo dôjsť v apríli až júni 2015 a žalobca doručil svoju žalobu súdu až 1. marca 2019, kedy došlo k uplynutiu nielen objektívnej dvojročnej premlčacej doby, ale aj objektívnej trojročnej doby. Žalobca naopak považoval žalobu za podanú včas, a to pred uplynutím subjektívnej premlčacej doby, ako aj pred uplynutím objektívnej desaťročnej premlčacej doby, nakoľko žalovaný sa na úkor vlastníkov bytov a nebytových priestorov obohatil úmyselne.

1.4.1. Súd prvej inštancie sa tak zaoberal otázkou začatia plynutia subjektívnej premľacej doby a otázkou, či sa žalobcom uplatnený nárok má premľčať až po uplynutí desiatich rokov.

1.4.2. Počiatok plynutia objektívnej premľacej doby pre nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je v danom prípade viazaný na deň, kedy žalovaný previedol na svoj účet peňažné prostriedky z účtu, na ktorom boli uložené prostriedky vlastníkov bytov a nebytových priestorov; k jednotlivým plneniam premľacia doba začala plynúť 17. apríla 2015, 9. júna 2015 a 2. júla 2015. Okresný súd v tomto smere ustálil, že k prevodu peňažných prostriedkov z účtu vlastníkov bytov a nebytových priestorov nedošlo náhodou ani nedbanlivosťou žalovaného; tento prevod vyžadoval vôľu žalovaného získať tieto finančné prostriedky vo svoj prospech; táto vôľa bola uskutočnená prostredníctvom jeho štatutárnych orgánov. Prevod bol podľa názoru súdu prvej inštancie jednoznačne realizovaný s úmyslom tieto finančné prostriedky získať do svojej dispozície a obohatiť sa o ne.

1.4.3. Okresný súd tak uzavrel, že v danom prípade objektívna premľacia doba na premľčanie bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným je desaťročná a žaloba bola podaná ešte pred jej uplynutím.

1.4.4. Pokiaľ ide o subjektívnu premľaciu dobu, pri tejto je rozhodujúce, kedy sa oprávnený skutočne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho úkor a subjekte, ktorý sa bezdôvodne obohatil. Okresný súd sa nestotožnil s obranou žalovaného, že za oprávneného je potrebné považovať vlastníkov bytov a nebytových priestorov, nakoľko neoprávnene čerpal prostriedky z účtu, na ktorom boli vedené platby za služby spojené s užívaním bytov a nebytových priestorov. Tieto prostriedky je totiž ten, čo sa obohatil, povinný vrátiť novému správcovi, resp. spoločenstvu, na ktorého správa tohto majetku vlastníkov a nakladanie s nimi prechádza. Osobou oprávnenou domáhať sa vrátenia peňažných prostriedkov neoprávnene získaných žalovaným je práve žalobca. Subjektívna premľacia doba na uplatnenie nárokov tvoriacich predmet sporu začala plynúť až vtedy, keď sa žalobca dozvedel, resp. aspoň mohol dozvedieť o tom, že žalovaný si prostriedky z účtu vlastníkov bytov a nebytových priestorov previedol na svoj vlastný účet.

1.4.5. Zo žiadneho dokladu predloženého stranami sporu nebolo možné zistiť, že by sa žalobca dozvedel o bezdôvodnom obohatení sa žalovaného skôr ako dňa 31. marca 2017, keďže až v tento deň žalovaný odovzdal doklady týkajúce sa správy bytového domu. Až v tento deň tak začala plynúť subjektívna premľacia doba na uplatnenie žalovaného nároku.

1.4.6. Vo vzťahu k premľčaniu okresný súd uzavrel, že žaloba bola podaná pred uplynutím subjektívnej, aj objektívnej premľacej doby; námietka premľčania bola žalovaným vznesená nedôvodne.

1.5. Ak žalovaný namietol aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu na vymáhanie uplatneného nároku, súd prvej inštancie poukázal na všeobecné princípy vecnej legitimácie v spore a na skutočnosť, že či bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. V osobe žalobcu ide o právnickú osobu spravujúcu spoločné časti domu a spoločné zariadenia bytového domu, z ktorého účtu si žalovaný previedol peňažné prostriedky. Podľa žalovaného žalobca nebol oprávnený domáhať sa úhrady neoprávnene prevedených prostriedkov vo svojom mene a na vlastný účet, v takomto prípade by došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia práve na jeho strane. Uvedený okresný súd uzavrel konštatovaním, že nositeľom aktívnej legitimácie na uplatnenie nároku na vrátenie peňažných prostriedkov neoprávnene získaných z účtu tvoriaceho spoluvlastníctvo všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov je tá osoba, ktorá vykonáva správu bytového domu.

1.6. K otázke platnosti nájomnej zmluvy súd prvej inštancie konštatoval, že v tejto zmluve žalovaný vystupoval aj ako nájomca, aj ako prenajímateľ; žalobca sám s o sebou uzatvoril dvojstranný právny úkon, čo samo osebe predstavuje dôvod jeho neplatnosti. Žalovaný sám sebe prenajal pozemok, ktorého je iba spoluvlastníkom a sám sebe sa zaviazal uhrádzať nájomné. Uvedená zmluva podľa názoru súdu prvej inštancie spôsobuje absolútnu neplatnosť nájomnej zmluvy pre jej rozpor s § 39 a § 43a a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalovaný tiež nebol oprávnený konať ani v mene spoluvlastníkov

garážového domu, a ani v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov; už vôbec nebol oprávnený konať v prípade, a k mali títo ako zastúpení vystupovať n a oboch stranách dvojstranného právneho úkonu.

1.7. Na základe uvedeného okresný súd dospel k záveru, že žalobca preukázal, že žalovaný si na základe neplatného právneho úkonu prisvojil časť prostriedkov z účtu vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu súp. č. 16637 n a Klincovej ulici v Bratislave; podmienky na vydanie bezdôvodného obohatenia boli naplnené.

1.8. Žalovaný sa bránil aj tým, že mu patrí voči vlastníkom bytov a nebytových priestorov nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ku ktorému dochádza tým, že vlastníci užívajú pozemky vo vlastníctve žalovaného, ako aj pozemky vo vlastníctve spoluvlastníkov garážového domu.

1.8.1. Uvedenú námietku posúdil súd prvej inštancie ako námietku kompenzačnú. Poukázal na skutkové okolnosti, keď konštatoval, že vlastníci bytov a nebytových priestorov spoluvlastnia iba pozemok parc. č. 15295/115 (pozemok priamo zastavaný bytovým domom); vlastníkom okolitých pozemkov parc. č. 15295/90 a č. 15295/118 je žalovaný; pozemok parc. č. 15295/114 je v spoluvlastníctve vlastníkov garážového domu. Iba skutočnosť, že bytový dom je obkolesený pozemkami vo vlastníctve žalovaného, resp. spoluvlastníkov inej susediacej nehnuteľnosti, bez ďalšieho nepreukazuje naplnenie všetkých podmienok pre vydanie bezdôvodného obohatenia.

1.8.2. S poukazom na § 23 zákona č. 182/1993 Z. z. okresný súd konštatoval, že s vlastníctvom bytu alebo nebytového priestoru je nerozlučne spojené spoluvlastnícke právo, resp. iné spoločné právo k pozemku, na ktorom je dom postavený, ako aj k príľahlému pozemku. Príľahlé pozemky zákon č. 182/1993 Z. z. výslovne nedefinuje; z § 2 ods. 6 zákona však vyplýva, že ide o pozemky, na ktorých sa nachádza príslušenstvo domu; za príslušenstvo domu je nepochybne potrebné považovať a j anglické dvorce, smetné nádoby, vsakovaciu nádobu dažďovej vody, anglický trávnik, odvetrávacie zariadenie, osvetlenie pred objektom, prístupový chodník vedľa objektu. Konštatoval tak, že pozemky, na ktorých s a tieto zariadenia nachádzajú, majú charakter príľahlých pozemkov, a t o bez ohľadu na osobu ich vlastníka. Zo zákona č. 182/1993 Z. z. nevyplyva, že pod pojmom príľahlé pozemky by sa mali rozumieť iba také pozemky, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ale všetky pozemky, na ktorých sa nachádzajú také spoločné časti a príslušenstvo, ktoré k tomuto domu patria.

1.8.3. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaný bol pôvodne vlastníkom všetkých pozemkov; bol aj stavebníkom oboch domov a až po ich dokončení začal predávať spoluvlastnícke podiely ku garážovému domu, ako aj jednotlivé byty a nebytové priestory v bytovom dome. Podľa názoru okresného súdu bol povinný previesť na kupujúcich okrem vlastníckeho práva k jednotlivým bytom a nebytovým priestorom aj príslušný podiel na príľahlých pozemkoch. Pokiaľ tak neurobil, nezakladá to jeho právo žiadať od vlastníkov bytov a nebytových priestorov odplatu z a i c h užívanie. Žalovaný a a n i spoluvlastníci garážového domu sa tak nemôžu voči vlastníkom bytov a nebytových priestorov domáhať vydania bezdôvodného obohatenia; vlastníci bytov a nebytových priestorov neužívajú pozemky bez právneho dôvodu, ale práve na základe práva, ktoré im poskytuje zákon č. 182/1993 Z. z.

1.8.4. Iba pre úplnosť okresný súd dodal, že žalovaný ako vlastník pozemku nebol obmedzovaný vo svojom vlastníckom práve proti svojej vôli, naopak sám svojím konaním toto obmedzenie spôsobil.

1.9. Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie aplikoval § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“); trovy konania priznal v spore plne úspešnému žalobcovi proti plne neúspešnému žalovanému.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 26. apríla 2023 č. k. 2Co/22/2020-491 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvá výroková veta); rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov

odvolacieho konania v rozsahu 100 % (druhá výroková veta).

2.1. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania; rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP. Konštatoval správnosť skutkových zistení okresného súdu a zároveň správne právne posúdenie. Vo vzťahu k nedôvodnosti vznesenej námietky premlčania s ohľadom na úmyselné konanie žalovaného, ako aj na právne následky, ktoré súd prvej inštancie z týchto záverov vyvodil, odvolací súd odkázal.

2.2. Reagujúc na odvolacie námietky žalovaného odvolací súd konštatoval, že žalobca je v spore aktívne vecne legitimovaný. Poukázal na § 9 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z., na skutočnosť, že žalobca sa v spore domáha vydania istiny finančných prostriedkov odčerpaných pôvodným správcom domu (žalovaným) z fondu prevádzky, údržby a opráv bytového domu, teda istiny, o ktorú žalovaný znížil stav na účte fondu prevádzky. Úkony súvisiace s realizáciou tohto práva nepochybne slúžia a vedú k vymáhaniu nárokov vzniknutých, resp. spojených s o správou domu; uplatnenie nároku na vydanie plnenia pôvodným správcom na súde je konaním pri správe domu, kde spoločenstvo je oprávnené konať za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom vo vlastnom mene, na ich účet, v postavení žalobcu v spore.

2.3. Nebolo pritom sporným, že v čase úhrady istiny 5.854,60 eur žalovaný vystupoval v pozícii správcu stavby garážového domu súp. č. XXXXX postavenom na parc. č. 15295/114 k. ú. U.; vystupoval aj v pozícii správcu bytového domu na X. postaveného na parcele č. 15295/115 k. ú. U., ktorá je v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu a žalovaný je vlastníkom pozemkov parc. č. 15295/90, č. 15295/113 a č. 15295/116 rovnakého katastrálneho územia. Uvedené nehnuteľnosti sú situované do uzavretého priestoru; na časti parcely č. 15295/114 sa nachádza kontajnerové stojisko pre 6 kontajnerov na odpad, slúžiacich vlastníkom bytov a nebytových priestorov bytového domu. Podľa zmluvy o správe garážového domu rozhodujú podieloví spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti ich spoluvlastníckych podielov; v prípade vecí, ktoré nie sú bežnou správou a právnych úkonov, ktorých hodnota presahuje 100.000 Sk (3.319,39 eur) sa vyžaduje súhlas podielových spoluvlastníkov. Ak bol nájomný vzťah na časť pozemku pre kontajnerové stojisko dojednaný na dobu neurčitú, výška nájomného prevýšila majetkovú hranicu 100.000 Sk, kedy už žalovaný ako správca nemohol uzavrieť záväzkový vzťah bez vedomia spoluvlastníkov. Súhlas spoluvlastníkov garážového domu chýba, a preto podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že žalovaný ako správca garážového domu pre rozpor s označeným zmluvným dojednaním neoprávnene disponoval s pozemkom, s časťou parcely č. 15295/114. Už táto skutočnosť robí nájomnú zmluvu neplatnou. Ak súd prvej inštancie záver o neplatnosti nájomnej zmluvy oprel aj o argument, že žalovaný v tejto zmluve vystupoval aj v pozícii prenajímateľa a aj v pozícii nájomcu, čím sa dostal do kolízie záujmov a odvolateľ namietal, že ide o voľnú úvahu súdu a bez opory na odkaz na právnu normu neobstojí, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie sa odvolal na § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka a stret záujmu účastníkov nájomnej zmluvy v osobe žalovaného vysvetlil.

2.4. Žalovaný ako správca bol v zmysle zmluvy o výkone správy viazaný záväzkom lojality, teda povinnosťou dať prednosť záujmom vlastníkov pred záujmami vlastnými. Ak nemožno ustáliť, že by umiestnenie predmetu nájmu na pozemkoch parc. č. 15295/114 a parc. č. 15295/90 bolo v čase pred uzavretím nájomnej zmluvy narušené nejakou neistotou v oprávnenosti dovtedy dlhodobého bezplatného užívania týchto pozemkov a žalovaný napriek tomu zaťažil vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu povinnosťami voči sebe samému, ktoré následne aj voči sebe realizoval, bol záujem žalovaného na finančnom prospechu z uzavretej zmluvy v rozpore so záujmami vlastníkov, pretože v skutočnosti išlo o právne konanie, pri ktorom neboli plnohodnotne chránené záujmy vlastníkov. Podstatné boli aj okolnosti, za ktorých bol zmluvný vzťah urobený.

2.5. Ak žalovaný namietal, že vlastníci bytov a nebytových priestorov na jeho úkor užívajú nehnuteľnosti v jeho výlučnom vlastníctve alebo spoluvlastníctve, na základe čoho sa domáhal náhrady za obmedzenie svojho vlastníckeho práva, odvolací súd konštatoval, že okresný súd správne poukázal na to, že vlastníci bytov a nebytových priestorov sú oprávnení užívať časti pozemkov parc. č. 15295/114 a parc. č.

15295/90 ako pozemky príslušné tým, že na nich žalovaný na základe svojho vlastného slobodného rozhodnutia ešte ako stavebník označovaného bytového domu umiestnil spoločné časti, spoločné zariadenia a príslušenstvo bytového domu.

2.6. Nebolo totiž sporným, že pôvodným vlastníkom pozemkov pod bytovým domom, garážovým domom a pozemkov, na ktorých sú umiestnené zariadenia slúžiace bytovému domu, bol žalovaný. Žalovaný bol aj stavebníkom bytového a garážového domu. Po realizácii stavieb žalovaný previedol vlastnícke práva k bytom a garážovým státiám novým nadobúdateľom vrátane spoluvlastníckeho práva k pozemku výlučne pod bytovým domom. Na pozemkoch parc. č. 15295/90 a č. 15295/114 stoja také zariadenia a stavby bytového domu, ktoré technicky a hospodársky slúžia výlučne a neoddeliteľne tomuto bytovému domu, a ktorých umiestnenie preto muselo byť upravené už v samotnom stavebnom povolení pre vybudovanie bytového domu. Právny režim k týmto pozemkom bol povinný pre nadobúdateľov bytových a nebytových jednotiek v bytovom dome zabezpečiť stavebník. Aj z uvedeného dôvodu považoval odvolací súd za správny záver súdu prvej inštancie, ktorý charakter pozemkov, na ktorých sú technické a hospodárske zariadenia a stavby bytového domu umiestnené, charakterizoval ako príslušné pozemky. Zákonná úprava totiž príslušný pozemok nelimituje žiadnou výmerou, ale iba účelovým charakterom takéhoto pozemku. V prejednávanej veci to znamená, že pozemky, na ktorých je umiestnené kontajnerové stojisko, sú od počiatku jeho vyhotovenia spojené s výstavbou bytového domu a neoddeliteľne funkčne, právne a fakticky priradené k bytovému domu.

2.7. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie vzniesol námietku premlčania proti žalobou uplatnenému nároku; v odvolaní spochybnil záver súdu prvej inštancie týkajúci sa dĺžky objektívnej premlčacej doby. K uvedenej námietke odvolací súd uviedol, že úmyselné konanie spojené s bezdôvodným obohatením je naplnené aj vtedy, ak subjekt prijímajúci plnenie si mohol byť vedomý toho, že jeho konanie smeruje k nadobudnutiu majetkového prospechu na úkor iného spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva. Uzavretie zmluvy o prenájme časti pozemku časovo spadá do obdobia, kedy vlastníci bytov a nebytových priestorov bytového domu zvolávali schôdzu vlastníkov pre posúdenie potreby vypovedania zmluvy o výkone správy bytového domu vykonávanej žalovaným. S prihliadnutím na tieto okolnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá a absenciu preukázania akejkoľvek neistoty ohľadom užívania sporných pozemkov vlastními bytmi a nebytovými priestormi, bolo potrebné prijať záver, že účelom a cieľom tejto zmluvy nebola ochrana nájomcu, ale vedomá ochrana jeho zmluvnej protistrany. Žalovaný ako stavebník, investor a dlhoročný správca bytového domu si musel byť v okamihu uzavretia nájomnej zmluvy vedomý toho, že nevyjadruje skutočnú vôľu vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu. Žalovaný uzavrel zmluvu bez prítomnosti a vedomosti na veci nezaujatých vlastníkov bytov a nebytových priestorov; nemožno ustáliť, že by túto zmluvu a svoje vôľové konanie pred nimi neutajil, pretože ani vo vyúčtovaní nákladov za služby spojené s užívaním bytu a nebytového priestoru, nákladovú položku podľa nájomnej zmluvy zrozumiteľne nevyjadril. Žalovaný nepreukázal, že by podiel na inkasovanom nájomnom za kontajnerové stojisko postúpil spoluvlastníkom tohto pozemku, keďže ohľadom parcely, na ktorej je kontajnerové stojisko umiestnené, vystupoval v postavení správcu.

2.8. Posudzujúc vyššie uvedené odvolací súd uzavrel, že nemožno usúdiť, že by žalovaný nebol uzrozumený s tým, že od vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu môže získať ako príjemcu majetkový prospech, ktorý mu nepatrí. Musel vedieť, aké má povinnosti pri výkone práv vlastníkov bytov a nebytových priestorov, teda, že svojím konaním v neprospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov môže vo svoj prospech získať na ich úkor majetkový prospech a bol s tým uzrozumený. V opačnom prípade ani nemal dôvod, aby informácie spojené s týmto právnym vzťahom účinne nezverejnil. Pokiaľ teda súd prvej inštancie označil bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor vlastníkov bytov a nebytových priestorov ako úmyselné, vec správne právne posúdil; s uvedeným záverom je spojená desaťročná premlčacia doba, ktorá k okamihu podania žaloby neuplynula; žalovaný nárok nie je premlčaný a bolo možné ho priznať.

2.9. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval § 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

2.10. Odvolací súd na okraj dodal, že žalovaný po uplynutí lehoty na podanie odvolania ďalším podaním doplnil odvolacie dôvody ohľadom záveru súdu prvej inštancie o právach vlastníkov z vecného bremena. Na túto argumentáciu odvolací súd prihliadať z dôvodu koncentrácie práva odvolateľa meniť a dopĺňať dôvody odvolania len do uplynutia lehoty na podané odvolanie (§ 365 ods. 3 CSP) nemohol prihliadať.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) CSP a z § 421 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) CSP.

3.1. Pokiaľ namietal porušenie práva na spravodlivý proces tvrdil, že odvolací súd sa s podstatnými odvolacími dôvodmi uvedenými v odvolaní nevysporiadal.

3.2. Vo všeobecnosti dovolateľ konštatoval, že v rámci procesnej obrany uplatnil nárok na odplatu, ktorý mu vznikol za užívanie nehnuteľnosti v jeho vlastníctve, resp. spoluvlastníctve vlastními bytov a nebytových priestorov. V posudzovanom období vlastníci bytov užívali pozemky parc. č. 15295/90, č. 15295/118 a č. 15295/114 bez nájomnej zmluvy alebo právneho titulu. Užívajú ich tým spôsobom, že majú na nej umiestnené smetné koše, prechádzajú cez parcelu a prechádzajú cez stavbu - účelovú komunikáciu a chodia zároveň po streche garážového domu. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu až absurdnému záveru o tom, že označené parcely sú príľahlými pozemkami k bytovému domu súp. č. 16637; žalovaný tvrdil, že pozemok parc. č. 15295/114 je pozemkom zastavaným stavbou - garážovým domom, a preto nemôže zároveň patriť k bytovému domu. Záver súdu o príľahlom pozemku je z uvedeného dôvodu nesprávny a neobhájiteľný.

3.3. Žalovaný teda v odvolacom konaní namietal, že žalovaná suma predstavuje prijaté bezdôvodné obohatenie za užívanie stavby umiestnenej nad, resp. pod pozemkom parc. č. 15295/114 pre k. ú. Q., a že táto nie je príľahlým pozemkom bytového domu, keďže je zastavaná garážovým domom a cestnou komunikáciou. Podstatnou spornou otázkou bolo, či pozemok parc. č. 15295/114 je príľahlým pozemkom k polyfunkčnému domu. Označená parcela pritom nekopíruje zemský povrch, lebo je zastavaná stavbou garážového domu, inžinierskou stavbou a prístreškom na smetné kontajnery. Odvolací súd sa s týmto odvolacím dôvodom vôbec nevysporiadal. Z príľahlý pozemok s a pritom považuje iba pozemok, ktorý výlučne slúži bytovému domu a nie inej budove, čo vyplýva z § 2 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z., právnej doktríny a záverov vyplývajúcich z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. Ú S 649/2013-13. Zdôraznil, že sudy nižších inštancií opomenuli, že cestná komunikácia na posudzovanej parcele je v o vlastníctve žalovaného a nikdy nebola žiadnym spôsobom prevedená ani daná zmluvne do užívania. Parkovacie stojiská nachádzajúce sa na povrchu označenej parcely sú zmluvne prenajaté spoločnosti štatutára žalobcu, ktorý vlastníctvo žalovaného akceptoval; smetné nádoby a prístrešok, v ktorom sa nachádzajú, sú umiestnené na komunikácii nielen na povrchu parcely č. 15295/114 k. ú. Q., ale aj na povrchu podzemnej garáže a na inžinierskej stavbe - ceste, bez zmluvného aktu.

3.4. Ak odvolací súd doplnil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie o aplikáciu § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. nezaoberal sa tým, že vznik takéhoto vecného bremena má byť odplatný aj v zmysle právnej doktríny. Ak teda súd deklaroval vznik vecného bremena, mal sa zaoberať aj náhradou, ktorá vlastníkov obmedzenému vecným bremenom prináleží podľa Ústavy Slovenskej republiky; žalovaný v celom konaní tvrdil, že uplatňuje kompenzačnú námietku titulom užívania jeho pozemku vlastními bytov a nebytových priestorov. Súd prvej inštancie tak postupoval protiústavne, keď deklaroval obmedzenie vlastníckeho práva a neriešil otázku náhrady.

3.5. Pokiaľ dovolateľ namietal porušenie práva na spravodlivý proces tvrdil, že boli ignorované dôkazy založené v súdnom spise a odvolací súd sa s obsahom súdneho spisu neoboznámil. Tvrdil, že predložil súkromný znalecký posudok Ing. Dušana Holíka, z ktorého vyplýva, aké bezdôvodné obohatenie mali platiť vlastníci bytov a nebytových priestorov za užívanie cudzieho pozemku.

3.6. Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu dovolateľ namietal odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, čím uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

Mal za to, že odvolací súd posúdil otázku premlčania v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu v otázkach premlčania a obmedzenia zmluvnej voľnosti strán a vlastníckeho práva.

3.7. Pokiaľ ide o premlčanie poukázal na to, ako súd prvej inštancie ustálil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby a ako odvolací súd posúdil plynutie subjektívnej premlčacej doby. Súd nižších inštancií podľa názoru žalovaného úplne odignorovali právnu úpravu a judikáтуру týkajúcu sa prechodu práv a záväzkov v kontexte premlčania.

3.7.1. Žalovaný tvrdil, že žalobca je subjektom, na ktorého prešla správa bytového domu v roku 2017; na žalobcu ako správcu v dôsledku zmeny správy prešli práva a povinnosti predošlého správcu - žalovaného. V tomto kontexte je podľa žalovaného spornou otázkou, či bol medzi žalobcom a žalovaným v pozícii správcu aj BLAHO-BYT, spol. s r. o., ktorý bol de iure zvolený, ale de facto nikdy nevykonával správu. Uvedené žalovaný uzavrel tvrdením, že prechod práv a povinností nepretrhol plynutie subjektívnej premlčacej doby predošlého správcu, ktorá začala plynúť skôr.

3.7.2. S poukazom na § 111 Občianskeho zákonníka žalovaný zdôraznil, že zmena v osobe dlžníka alebo veriteľa nemá vplyv na plynutie premlčacej doby; aj v prípade zmeny subjektov záväzku plyní ďalej, ako keby k zmene nedošlo. Ak dôjde k zmene v osobe subjektu práva či povinnosti, započítava sa právnomu nástupcovi tá časť premlčacej doby, ktorá už uplynula jeho právnomu predchodcovi. Právnym predchodcom žalobcu bol pritom predošlý správca, ktorému uplynula subjektívna premlčacia doba a žalobcovi sa ako právnomu nástupcovi započítava tá časť premlčacej doby, ktorá už uplynula jeho právnomu predchodcovi. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby teda nebol deň odovzdania správy zo strany žalovaného.

3.7.3. Podľa názoru žalovaného sa súde nižších inštancií odklonili od záverov vyslovených dovolacím súdom v rozhodnutí sp. zn. 1ObdoV/24/2009 publikovanom pod č. 34/2012, v ktorom dovolací súd uviedol nasledovné: Prechodom práva na náhradu škody z poisteného na poistiteľa vstupuje poistiteľ (žalobca) vyplatením plnenia do práv poisteného (poškodeného). Od tohto práva sa odvíja aj premlčacia doba. Zmena v osobe veriteľa nemá vplyv na jej plynutie.

3.8. Žalovaný v rámci námietky nesprávneho právneho posúdenia tvrdil, že súd prvej inštancie prezentovaním absurdnej a prekvapivej právnej konštrukcie o tom, že príslušenstvom k bytovému domu sú aj iné pozemky, ako pozemok, na ktorom je postavený, a ktoré sú vo vlastníctve iných osôb, brutálne porušil vlastnícke právo garantované čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky.

3.8.1. Súd prvej inštancie si svojvoľne prisvojil kontraktálne právo a pokúsil sa vlastnou úvahou vytvoriť akýsi užívací vzťah, na základe ktorého by vlastníci bytov a nebytových priestorov mohli užívať cudzí pozemok bezplatne. Vlastníci bytov a nebytových priestorov, ale nemajú žiadne užívacie ani iné právo k pozemkom parc. č. 15295/90 a parc. č. 15295/114; užívajú neoprávnene cudzí majetok vo vlastníctve/spoluvlastníctve žalovaného a kompenzačná námietka je preto dôvodná.

3.8.2. Odvolací súd konštrukciu súdu prvej inštancie akceptoval. Žalovaný k uvedenému konštatoval, že parcela č. 15295/114 pre k. ú. Q. neslúžila nikdy výlučne bytovému domu, bola majoritne využívaná vlastníckmi garážového domu, ktorým je zastavaná v plnom rozsahu, či už nad zemou alebo pod zemou.

3.8.3. Závery súdov nižších inštancií považoval žalovaný za rozporné s ustálenou judikáтурой, za ktorú považoval rozhodnutie R 75/2004, z ktorého citoval nasledovné:

Příslušenství tvoří věci samostatné, které mohou být samostatným předmětem právních vztahů a jejich právní režim nesleduje ze zákona bez dalšího režim věci hlavní. Platné právo nemá ustanovení o tom, že by na nabyvatele věci hlavní přecházelo i příslušenství věci. K převodu příslušenství na nabyvatele věci hlavní je vždy třeba projevit zákonem předepsaným způsobem vůli převézt i příslušenství; nebyla-li vůle převézt i příslušenství věci hlavní právně významným způsobem projevena, příslušenství na nabyvatele nepřechází. Opačný názor nelze opřít o žádné ustanovení platného práva.

3.8.4. Uvedené platí obdobne v prejednávanej veci; posudzované parcely neboli predmetom prevodu a nejde ani o príslušný pozemok. Nedošlo tak k ich prevodu na vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Z uvedeného dôvodu považoval žalovaný úvahu odvolacieho súdu za protiústavnú a rozpornú s judikatúrou najvyšších súdnych autorít.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného ako nedôvodné zamietol a priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania.

4.1. Vo všeobecnosti uviedol, že ak žalovaný odôvodňuje dovolanie s poukazom na § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP veľký senát najvyššieho súdu konštatoval, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 CSP je v zásade možná; kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP nie je možná, nakoľko sa vzájomne vylučujú.

4.2. Ak žalovaný namietal porušenie práva na spravodlivý proces uvedené videl v tom, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu až absurdnému záveru v tom, že parc. č. 15295/90, č. 15295/118 a č. 15295/114 pre k. ú. Q. sú príslušnými pozemkami k bytovému domu. K uvedenému žalobca uviedol, že na parc. č. 15295/90 boli a sú umiestnené spoločné časti, spoločné zariadenia a príslušenstvo domu, na základe slobodného rozhodnutia žalovaného ako stavebníka a na bezplatné užívanie časti parc. č. 15295/90 boli a sú oprávnení vlastníci bytov a nebytových priestorov na základe kúpnej zmluvy. Užívanie parc. č. 15295/114 je dané faktickým umiestnením, resp. výstavbou stojiska kontajnerov na odpad na časť tejto parcely; uvedené založil sám žalovaný, ktorý ako stavebník a vlastník stavby osadil na časť parc. č. 15295/114 spoločné zariadenia a príslušenstvo bytového domu a túto skutočnosť potvrdil v kúpnych zmluvách. Rovnako užívanie parcely č. 15295/114 -faktickým umiestnením, resp. výstavbou stojiska kontajnerov na odpad na časť tejto parcely -založil sám žalovaný, ktorý ako stavebník a vlastník stavby osadil na časť parc. č. 15295/114 spoločné zariadenia a príslušenstvo bytového domu a túto skutočnosť potvrdil v kúpnych zmluvách.

4.3. Súd nižších inštancií ustálili, že žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia bola dôvodná, žalobca bol aktívne vecne legitimovaný, nájomná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnil žalobca v rámci dvojročnej subjektívnej a desaťročnej objektívnej premlčacej doby riadne a včas a parc. č. 15295/90 a č. 15295/114 užívali vlastníci bytov a nebytových priestorov oprávnene, na základe kúpnych zmlúv vyhotovených žalovaným. Námetka žalovaného, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho odvolacou námietkou, že pozemok parc. č. 15295/114 nie je pozemkom príslušným k bytovému domu, neobstoí.

4.4. Dovolateľ ako novotu uviedol, že na časti pozemku parc. č. 15295/114 označenej ako cestná komunikácia, ktorá je jeho výlučným vlastníctvom, sa nachádzajú parkovacie stojiská, ktoré žalovaný zmluvne prenajal štatutárovi žalobcu, ktorý týmto vlastníctvom cestnej komunikácie žalovaného akceptoval. Uvedené tvrdenie považoval žalobca navyše za nepravdivé; má za to, že žalovaný podvodom inkasoval nájomné z a nájom parkovacích stojísk umiestnených na pozemku v podielovom spoluvlastníctve vlastníkov garážového domu a nie z a preukázanie tvrdenia, že nájom parkovacích stojísk štatutár žalobcu vlastníctvom žalovaného akceptoval.

4.5. Za správne nepovažoval žalobca ani tvrdenie žalovaného, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. má byť odplatné. Právna úprava daná českým zákonom je nepoužiteľná, nakoľko explicitne uvádza, že vecné bremeno vzniká v prospech vlastníka jednotky za náhradu. Žalovaný napokon nemohol ani platne uplatniť kompenzačnú námietku titulom užívania pozemku parc. č. 15295/114, nakoľko táto je v podielovom spoluvlastníctve.

4.6. K zmatečnej vade žalobca uzavrel, že postupom súdov nižších inštancií nedošlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces.

4.7. Ak žalovaný namietal odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, žalobca považoval označené rozhodnutie dovolacieho súdu na prejednávanú vec za nepoužiteľné. Konštrukciu, ktorú žalovaný použil v dovolaní (že na žalobcu ako správcu prešli v dôsledku zmeny správy práva a

povinnosti predošlého správcu a prechod práv a povinností nepretrhol plynutie subjektívnej premlčacej doby predošlého správcu) žalovaný nepoužil v konaní pred súdom prvej inštancie, ani v odvolacom konaní. V odvolaní totiž tvrdil, že subjektívna premlčacia doba nemohla začať plynúť žalobcovi, ale začala plynúť vlastníkom bytov a nebytových priestorov; v dovolaní žalovaný túto myšlienku doviedol do absurdného konca, že premlčacia doba na uplatnenie nároku z bezdôvodného obohatenia začala plynúť jemu ako správcovi, dňom vykonania bankových prevodov a žalobcovi, ako právnenému nástupcovi žalovaného, sa započítava tá časť premlčacej doby, ktorá už uplynula jemu, ako žalovanému.

4.8. S poukazom na § 435 CSP považoval žalobca dovoláciu argumentáciu z a nové prostriedky procesného úkonu, ktoré v dovolacom konaní nie sú prípustné.

4.9. Ak dovolateľ namietal obmedzenie zmluvnej voľnosti vlastníckeho práva žalobca uviedol, že nie je mu zrejmé, o aké obmedzenie zmluvnej voľnosti strán by malo ísť a kto ho mal vykonať. Z vykonaného dokazovania totiž vyplýva len to, že nájomná zmluva v znení jej dodatku je absolútne neplatným právnym úkonom.

5. Žalovaný v ďalšom vyjadrení zotrval na podanom dovolaní a na dôvodoch v ňom uvedených; reagoval na vyjadrenie žalobcu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. V danom prípade žalovaný vyvodil prípustnosť podaného dovolania aj z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.3. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolateľ v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP vyjadril nesúhlas so záverom súdu prvej inštancie o tom, že pozemky parc. č. 15295/90, č. 15295/118 a č. 15295/114 sú pozemkami príľahlými; a k uplatnil kompenzačnú námietku, že ním uplatnený nárok predstavuje bezdôvodné obohatenie žalobcu za užívanie stavby a táto nie je príľahlým pozemkom bytového domu; odvolací súd sa s týmto odvolacím dôvodom nevysporiadal; namietal nesprávne zistenie skutočného stavu, keď tvrdil, že cestná komunikácia na parcele č. 15295/114 je vo vlastníctve žalovaného a nikdy nebola prevedená ani zmluvne daná do užívania. Namietal nesprávne závery odvolacieho súdu vo vzťahu k aplikácii § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. a nezaoberal sa tým, že vznik vecného bremena má byť odplatný. Porušenie práva na spravodlivý proces videl aj v tom, že odvolací súd ignoroval dôkazy založené v súdnom spise, odvolací súd sa s obsahom súdneho spisu neoboznámil; poukázal pritom na znalecký posudok Ing. Dušana Holíka, z ktorého vyplýva, aké bezdôvodné obohatenie by mali platiť vlastníci bytov a nebytových priestorov za užívanie cudzieho pozemku.

11. Z obsahového hľadiska (§ 124 ods. 1 CSP) bolo jadrom dovolacej argumentácie žalovaného podľa § 420 písm. f) CSP nesúhlas so záverom súdov nižších inštancií o tom, že označené pozemky sú pozemkami príľahlými.

11.1. K uvedenému dovolací súd uvádza, že v otázke príľahlého pozemku, súdy nižších inštancií vychádzali zo zisteného skutkového stavu, že stavebníkom stavebného komplexu predstavujúceho bytový dom (ktorého správu vykonáva žalobca ako spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov) a garážový dom (ktorý je v podielovom spoluvlastníctve žalovaného a aj jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov). Tento stavebný komplex je situovaný do uzavretého priestoru; podľa stavebno-technického riešenia je stavba bytového domu postavená na parc. č. 15295/115; tento pozemok je v celosti zastavaný bytovým domom. Vychádzali z § 2 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z. (účinného do 30. septembra 2014), podľa ktorého spoločnými časťami domu a príslušenstvom domu, ktoré sú určené na spoločné užívanie a slúžia výlučne tomuto domu a pritom nie sú stavebnou súčasťou domu (ďalej len „príslušenstvo“), sa na účely tohto zákona rozumejú oplotené záhrady a stavby, najmä oplotenia, prístrešky a oplotené nádvorja, ktoré sa nachádzajú na pozemku patriacom k domu (ďalej len „príľahlý pozemok“).

11.2. Skutkovým zistením bolo zistenie, že stojisko na odpad, anglický dvorec (zberná šachta na zber vody pre bytový dom), osvetlenie priestoru pred vchodmi do bytového domu, odvetranie zo suterénu bytového domu, nádrž na vsakovanie dažďovej vody a chodník okolo domu nie sú vybudované na pozemku, na ktorom stojí bytový dom, avšak toto príslušenstvo bolo od počiatku spojené s výstavbou bytového domu a je s ním neoddeliteľne, právne a fakticky priradené.

11.3. Z uvedeného a z § 23 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. súdy nižších inštancií vyvodili, že príslušenstvo bytového tak bolo nevyhnutne vybudované na príľahlom pozemku; s vlastníctvom bytu alebo nebytového priestoru v dome je tak spojené aj spoluvlastníctvo alebo iné spoločné právo k tomuto pozemku.

11.4. Tento záver súdy nižších inštancií vyvodili zo zisteného skutkového stavu a je právnym posúdením otázky, či pozemok, na ktorom je príslušenstvo bytového domu umiestnené, je pozemkom príľahlým.

11.5. Žalovaný podané dovolanie štrukturoval do námietky existencie zmätočnostnej vady a námietky nesprávneho právneho posúdenia. Otázku príslušného pozemku, na ktorej súdy nižších inštancií založili napadnuté rozhodnutie, namietal v rámci tvrdenia existencie zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. b) CSP. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní existencie zmätočnostných vád vrátane posudzovania splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

11.6. Aj keď z podaného dovolania možno abstrahovať právnu otázku, o zodpovedanie ktorej dovolateľovi v podanom dovolaní ide (či je možné považovať pozemok, na ktorom sú postavené zariadenia bytového domu, a ktorý je v o vlastníctve inej osoby, resp. v podielovom spoluvlastníctve iných osôb, ako vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, za pozemok príslušný v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z.), uvedenú právnu otázku nebolo možné dovolacím súdom riešiť z dôvodov, že táto nebola položená prípustným spôsobom (bližšie v časti tohto rozhodnutia týkajúcej sa uplatnenej námietky nesprávneho právneho posúdenia); nie je zrejmé, či podľa dovolateľa ide o právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, či ide o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená, resp. o právnu otázku, ktorú rozhodujú senáty dovolacieho súdu rozdielne.

12. Neobstoí námietka žalovaného, že odvolací súd sa s odvolacím dôvodom nevysporiadal, pokiaľ v odvolaní namietal, že uplatnil kompenzačnú námietku, že ním uplatnený nárok predstavuje bezdôvodné obohatenie žalobcu, resp. vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome za užívanie stavby a táto nie je príslušným pozemkom bytového domu.

12.1. Z vyššie uvedeného a obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa s touto argumentáciou vysporiadal; vysporiadal sa s otázkou, prečo žalovanému náhrada za užívanie pozemkov nepatrí. Iba skutočnosť, že žalovaný so závermi dovolacieho súdu nesúhlasí, nezakladá zmätočnostnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP a nie je dôvodom pre konštatovanie prípadnej nepreskúmateľnosti rozsudku dovolacieho súdu.

13. Dovolateľ namietal, že odvolací súd nesprávne zistil skutkový stav a tvrdil, že cestná komunikácia na parcele č. 15295/114 je vo vlastníctve žalovaného a nikdy nebola prevezená a zmluvne daná do užívania iným osobám.

13.1. K uvedenému dovolací súd uvádza, že odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na závere, že parcela č. 15295/114 žalovanému nepatrí, a že mu nepatrí cestná komunikácia na nej vybudovaná. Založil svoje rozhodnutie na komplexnom zhodnotení zisteného skutkového stavu, okolností, za ktorých došlo k výstavbe stavebného komplexu predstavujúceho uzatvorený priestor; skutočnosti, že už pri výstavbe (a stavebníkom bol žalovaný) došlo k rozhodnutiu umiestnenia zariadení slúžiacich bytovému domu mimo pozemku, na ktorom je bytový dom postavený a skutočnosti, že až do momentu, kedy došlo k úvahám smerujúcim k ukončeniu zmluvy o výkone správy, resp. jej reálnemu ukončeniu, neexistovala žiadna neistota ohľadom užívania sporných pozemkov vlastníkami bytov a nebytových priestorov v bytovom dome.

14. Ak žalovaný v rámci tvrdenia vady zmätočnosti namietal nesprávne závery dovolacieho súdu vo vzťahu k aplikácii § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. a nezaoberal sa tým, že vznik vecného bremena má byť odplatný, platí argumentácia dovolacieho súdu uvedená k námietke „nesprávneho právneho posúdenia“ (bod 11.6. tohto uznesenia).

15. Dovolateľ namietol vadu spočívajúcu v procese dokazovania keď tvrdil, že odvolací súd sa s obsahom súdneho spisu neoboznámil. Tomuto argumentu bez konkretizácie chýba akákoľvek relevancia. Ak dovolateľ poukázal iba na znalecký posudok Ing. Dušana Holíka, z ktorého má vyplývať,

aké bezdôvodné obohatenie by mali platiť vlastníci bytov a nebytových priestorov za užívanie cudzieho pozemku dovolací súd s poukazom na závery napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu zdôrazňuje, že sudy nižších inštancií považovali nárok žalovaného uplatnený formou kompenzačnej námietky za nedôvodný preto, že nebol daný právny základ takéhoto nároku. Posúdenie danosti právneho základu je otázkou právnou, riešenie ktorej patrí súdu (a nie posudku, čo aj znaleckému). Ak zo znaleckého posudku má vyplývať výška tvrdeného bezdôvodného obohatenia, táto otázka nemá žiadnu relevanciu a nie je podstatnou otázkou, ak právny základ nároku nie je daný.

16. Iba pre úplnosť dovolací súd reagujúc aj na namietanú vadu v procese dokazovania uvádza, že ani nesprávne alebo neúplné vyhodnotenie vykonaných dôkazov, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Uvedenú dovoláciu námietku bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v danom prípade súdu prvej inštancie, pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000), ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli a treba ich považovať za naďalej aktuálne. Preto nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

16.1. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu dovolací súd nie je oprávnený, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané sudy prvej a druhej inštancie ako skutkové sudy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

16.2. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

16.3. Pre úplnosť dovolací súd tiež opakuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým oba sudy nižšej inštancie dospeli, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP

nezakladá (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017), tento právny záver považuje i ústavný súd za akceptovateľný (I. ÚS 61/2019). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

17. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že nezistil zásah súdov nižších inštancií do práva na spravodlivý proces a ani ich nesprávny procesný postup; preto žalovaný neopodstatnene namietal, že konanie bolo postihnuté zmätočnosťou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP; dovolací súd preto považoval v tejto časti za dôvodný postup podľa § 447 písm. f) CSP.

18. Dovolateľ dovolanie oprel aj o § 421 ods. 1 písm. a), písm. b) a písm. c) CSP (citáciou zákonného ustanovenia ako aj výslovným tvrdením); v texte podaného dovolania už v rámci právneho posúdenia namietal odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, čím uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. a) CSP. Tvrdil ak, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

19. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

20. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková), ktorá musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako a j procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo n a aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o otázku právnu, ktorú odvolací súd riešil a n a jej riešení založil rozhodnutie napadnuté odvolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napr. sp. zn. 1Cdo/126/2017, 2Cdo/225/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/89/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/73/2017).

20.1. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd, b) uviesť ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018), c) uviesť rozhodnutia odvolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť.

20.2. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), je jeho povinnosťou a) konkretizovať právnu otázku, b) uviesť, ako ju odvolací súd riešil a c) uviesť, ako mala byť otázka správne právne riešená.

20.3. Obdobne, pokiaľ má dovolací súd riešiť právnu otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP), je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená a c) uviesť rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré posudzovanú právu otázku riešili rozdielne.

21. Dovolateľ v rámci nesprávneho právneho posúdenia namietal právnu konštrukciu uvedenú v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie o tom, že príslušným pozemkom bytového domu sú aj iné pozemky ako pozemok, na ktorom je bytový dom postavený (tu sa dovolateľova argumentácia prelína s námietkou vady zmätočnosti), porušil vlastnícke právo žalovaného; dobrovoľne si prisvojil kontraktčné právo a vytvoril vlastnou úvahou akýsi užívaci vzťah. Odvolací súd tento záver okresného súdu akceptoval.

21.1. Argumentoval, že odvolací súd sa týmto záverom odklonil od ustálenej judikatúry. Za ustálenú judikatúru považoval rozhodnutie R 7/2004.

21.2. Dovolací súd dopĺňa, že žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky rozhodujúceho vo veľkom senáte z 11. septembra 2003 sp. zn. 31Cdo/2772/2000 uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu (Českej republiky) vo zväzku 8, ročník 2004 na strane 353, pod publikačným číslom 75/2004.

21.3. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku treba považovať predovšetkým rozhodnutia alebo stanoviská najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakované vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybňujú názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (porovnaj napr. sp. zn. 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 71/2018). Je tak zjavné, že rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky pod tento pojem nespádajú.

21.4. S prihliadnutím na konštatovania v predchádzajúcom bode dovolací súd zdôrazňuje, že dovolateľom označené rozhodnutie nenapĺňa pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

21.5. Z dôvodov vyššie uvedených dovolací súd konštatuje, že pokiaľ dovolateľ namietajúc odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť, dovolacia otázka nebola vymedzená spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

22. Dovolateľ v rámci uplatnenia dovolacej námietky v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietol právny záver súdov nižších inštancií pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby.

22.1. Poukázal na to, ako právnu otázku začatia plynutia premlčacej doby riešili sudy nižších inštancií, ktoré začiatok plynutia premlčacej doby určili dňom, kedy boli žalobcovi žalovaným predložené listiny týkajúce sa správy bytového domu.

22.2. Uviedol, že súdy nižších inšancií mali uvedenú otázku riešiť tak, že pri určení rozhodného dňa pre začiatok plynutia premlčacej doby mali súdy započítať dobu, ktorá plynula a uplynula právnomu predchodcovi žalobcu. Za právneho predchodcu žalobcu považoval žalovaný sám seba, nakoľko to bol žalovaný, ktorý pred žalobcom vykonával správu bytového domu ako správca.

22.3. K uvedenej námietke žalobca namietol, že ide o novotu v dovolacom konaní (§ 435 CSP).

22.4. Dovolací súd overil tvrdenie žalobcu a zistil, že dovolateľ podané odvolanie rozčlenil na úvod, nesprávne právne posúdenie úmyslu pri premlčaní, nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a nesprávne právne vyhodnotenie procesnej obrany žalovaného. V rámci nesprávneho právneho posúdenia úmyslu pri premlčaní žalovaný v odvolaní predovšetkým namietal aplikáciu 10-ročnej premlčacej doby z dôvodu úmyselného bezdôvodného obohatenia, nepreukázanie úmyslu žalovaného sa bezdôvodne obohatiť.

22.4.1. K otázke začatia plynutia premlčacej doby (subjektívnej a objektívnej) žalovaný v odvolaní tvrdil, že súd mal posudzovať premlčanie premlčacej doby vlastníkov bytov a nebytových priestorov a nie žalobcu; žalobca v čase vzniku pohľadávky neexistoval ako subjekt práva; premlčacia doba nemohla začať plynúť žalobcovi, ale začala plynúť vlastníkom bytov a nebytových priestorov, ak sa o vykonaných platbách dozvedel jeden z vlastníkov bytov, začala plynúť subjektívna premlčacia doba všetkým vlastníkom.

22.4.2. Už súd prvej inšancie pritom posúdil aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu. K začatiu plynutia subjektívnej premlčacej doby uviedol, že bolo rozhodujúce, kedy sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel žalobca (ako spoločenstvo vlastníkov vykonávajúce správu bytového domu) a nie jednotliví vlastníci bytov a nebytových priestorov aj z dôvodu, že povinnosť vrátenia finančných prostriedkov smerovala voči spoločenstvu (žalobcovi) a uzavrel, že subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nárokov tvoriacich predmet konania začala plynúť až vtedy, keď sa žalobca dozvedel, resp. aspoň mohol dozvedieť o tom, že žalovaný si prostriedky z účtu vlastníkov bytov a nebytových priestorov previedol na svoj vlastný účet.

22.4.3. Odvolací súd vo vzťahu k otázke premlčania riešil iba právnu otázku, či je potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu z dôvodu úmyselného bezdôvodného obohatenia sa. K otázke začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby odvolací súd uviedol, že vedomosť o odpísaní uplatnenej istiny nie je možné odvodzovať od vedomosti osôb, ktoré mali protichodné záujmy na veci, reprezentujúci záujem žalovaného, ktorý do 31. marca 2017 podľa výsledkov dokazovania správcovskú agendu svojmu nástupcovi a ani vlastníkom bytov a nebytových priestorov bytového domu účinne neodovzdal.

23. Vychádzajúc z vyššie uvedeného sa dovolací súd preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či žalovaný v podanom dovolaní vôbec nastolil právnu otázku, resp. ním nastolená právna otázka je taká otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom uzavrel, že dovolateľom nastolená právna otázka nie je právnu otázkou, ktorú by odvolací súd riešil, a na ktorej by založil svoje rozhodnutie.

23.1. Vzhľadom na predchádzajúcu argumentáciu dovolací súd konštatuje, že k náprave pochybení, ktoré nastali v konaní pred súdom prvej inšancie, slúži predovšetkým odvolacie konanie. Vzhľadom k absencii odvolacej argumentácie sa odvolací súd právnymi otázkami, ktoré neboli nastolené, a ktoré podľa názoru dovolateľa mali za následok nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, vôbec nezaoberal a právnu otázku (nastolenú až v dovolacom konaní) tak logicky neriešil.

23.2. Z uvedeného dôvodu dovolateľom nastolenú právnu otázku nebolo možné považovať za relevantnú pre prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP; vecnému prejednaniu dovolania bránilo nesplnenie podmienky jeho prípustnosti z dôvodu, že takáto otázka nebola otázkou riešenou, žiadna zo

sporových strán potrebu jej riešenia v konaní pred súdmi nižších inštancií nenastolila či neprezentovala. V danom prípade tiež platí, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytnúť odvolaciemu súdu príležitosť sa k nim vyjadriť.

23.3. Dovolací súd v súvislosti s uvedeným zdôrazňuje, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal, a či k nim zaujal správny právny záver. Inak povedané, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom inštančnom postupe (pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom), predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa, pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred odvolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoc aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne), hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

23.4. Pokiaľ teda dovolateľ svoju argumentáciu (vo vzťahu k začatiu plynutia subjektívnej doby už u žalovaného) nepoužil pred prvoinštančným a ani pred odvolacím súdom, nie je možné na ňu prihladať, nakoľko v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP), v takom prípade dovolací súd nemá právomoc a dovolanie odmietne (obdobne rozhodovacia prax ústavného súdu, napr. sp. zn. II. ÚS 70/2017).

23.5. Iba ako obiter dictum dovolací súd uvádza, že poukaz na rozhodnutie sp. zn. IObdoV/24/2009 neobstojí z dôvodu podstatne rozdielnych skutkových okolností. Žalovaný v rozhodnom období síce vykonával správu bytového domu, v rámci ktorého obdobia došlo k bezdôvodnému obohateniu sa. V prejednávanej veci vznikol spor medzi pôvodným správcom a spoločenstvom vykonávajúcim v ďalšom období správu bytového domu vrátane sporu o dôvodnosť pôvodným správcom uhradených finančných prostriedkov. V uvedenom je podstatný rozdiel od sporu, ktorý prejednával najvyšší súd v označenom rozhodnutí, kedy bola započítaná do plynutia premľacej doby poisťiteľa na náhradu škody aj doba, po ktorú mohol nárok na náhradu škody uplatniť poistený, a to voči tretiemu subjektu, ktorý bol nositeľom povinnosti. V danom prípade je žalobca nositeľom práva (na vydanie bezdôvodného obohatenia) a žalovaný nositeľom povinnosti (bezdôvodné obohatenie vydať), na rozdiel od nositeľa práva (v osobe poškodeného a poisťiteľa) proti nositeľovi povinnosti (škodcu), ako to bolo v označenej veci.

24. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v oboch nastolených právnych otázkach nie je prípustné.

25. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie dovolateľa v časti namietajúcej zmatečnosť vadu podľa § 420 písm. f) CSP, ako aj v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie v zmysle § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné z dôvodu, že dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dovolanie ako celok odmietol postupom podľa § 447 písm. f) CSP.

26. Pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania dovolací súd aplikoval § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Podľa princípu úspechu v dovolacom konaní nárok na náhradu trov dovolacieho konania priznal žalobcovi, v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešnému, proti žalovanému, ktorý v dovolacom konaní úspešný nebol.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.